

► Ruumis ja ajas rännata armastav Raul Vaiksoo ammutab projektee-rimiseks vaimujõudu elu üle mõtisklemisest ja mõnustat piibutõmbamisest.

Fotod: Andras Kralla

te elu keerdkäikude kaudu. “Olen Haapsalu poiss. Seal lõpetasin ka põhikooli. Sellele järgnes Nõo keskkool, mis oli tuntud eriliste tarkpeade kokkusaamiskohana. Arvasin sinna minnes, et minu peakene on ikka tunduvalt väiksem kui sealsetel tarkuritel,” meenutas Raul.

Tagantjärele tunnistab Raul, et ilmselt õige oli ka Saatuse otsus mitte astuda lavakunstkateedrisse. “Tänu sellele pääses Eestimaa ilmselt ühest keskpärasest näitlejast,” muheles ta. Näitlemise asemel läks Raul aga hoopis ülikooli geoloogiat õppima.

Punavõimule pinnuks

Ülikoolis sai Raulile aga saatustlikuks rahvuslikkus. 1970ndate keskpaigas oli see võimulolijate jaoks täielik tabuteema.

“Kõik mu asjad pidid olema sini-must-valgega seotud. Lõpuks tegin ühika voodilinnast endale samades värvides lipu, sellega lehvitamine aga ei jäänud toonastel võimuesindajatel märkamata,” meenutas Raul.

Nii juhtuski, et Raulil tuli ennast pidevalt varjata nii KGB, kriminaaljälituse kui ka miilitsa eest. Redutamise kohti jagus üle laia kodumaa, aga siiski lõppes see kinni-

kukkumise ja Tartu vanglaga. Sellesama hoonega, kus praegu on moodsa sisuga korterelamu.

“Valgust kambrisse tuli ühest kõrgel lae all olevast klaasplokkidega täidetud avausest. Selleks et värsket õhku tuleks, oli üks klaasplokk puruks löödud. Sellele avausele lendas alati siis, kui meile süüa anti, üks tuvi, kellele sain söögiks leivapuru pudistada,” rääkis Raul.

“Kui aga sellest avausest välja vaatasin, paistsid mulle kätte Tartu Jaani kiriku varemed. Neid vaadates sündiski minus otsus, et vähemalt selle hoone taastamiseks teen ma kõik, kui vaid vanglast pääsen,” meenutas ta toonast otsust.

“See sai osaliselt ka teoks – Jaani kiriku nurgakivi kapslis on minu käsitsi tehtud gooti kirjastiilis bulla. Sarnaseid minu kirjutatud bullasid on paigaldatud ka Niguliste kiriku tornimunasse, Kuressaare linnusesse jm. Üks selline on ka Vatikanis – pühenduskiri Lennart Meri kingituse juurde Rooma paavstile.”

Vanglast Raul tänu õigeaegsusele lõpuks pääseski. “Üks pääsemise tingimusi oli muidugi see, et ma pidin kohe kärmelt vene kroonu minema ja Eestimaast võima-

likult kaugele. Seal ma siis sain kaks aastat sõjaväelaste ansambliga mööda Sibeerit tuuritada.”

Siberi biitel ja vanaisa

Enamasti väiksemate linnade kultuurimajades antud kontserdid olid edukad. “Pärast üht kontserdi tuli minu juurde üks kohalik ja küsis, et kas ma olen biitel, kui ma vastasin, et ei ole, sõnasta, et kuna ma mängin ja laulan biitmuusikat, järelikult olen siis ikka biitel. Nii saigi mulle hüüdnimeks siberi biitel,” muheles Raul. “Kui hiljem ERKIsse astusin, olin ma kui vanaisa poisikesse kõrval, ikkagi vene kroonu läbi käidud ja vangis istunud. Pealegi teistest vanem ka.”

Arhitektitöö algusosa meenutab Raul järgmiselt: “Oli Venemaal kunagi üks maailmanimega arhitekt, kelle projektid oli kuulsad, valmis neist väidetavalt aga ühtegi ei ehitatud. Mul oli alguses sama tunne. Muudkui tee ja näe vaeva, töösse aga ei jõua suurt midagi.”

Nüüdseks on Raulil oma arhitektuuribüroo. Tema kavandatud hooned võib kohati ära tunda vaid talle iseloomuliku käekirja järgi ja tunnustust tema projektidele on tulnud nii tellijatelt kui ka arhitektuurihindajatelt.

Rohkem merevaadet ja vähem plekk-kaste

“Eks neid ühesuguseid kaste on tõesti palju saanud. Ega SEB hoone Tornimäel pole teab mis arhitektuuriteose, aga vähemalt ta eristub teistest. Samuti ka tornikestega maja Narva maantee alguses,” arutles Vaiksoo.

“Samas mulle praegune kõrghoonete ala kesklinnas linnaehituslikult meeldib, ehkki hooned on iseloomuta “maailmaarhitektuur”. Turist tuleb Tallinna vaatama vaid vanalinna, mida peame tõesti hoidma, sest see on ainulaadne. Aga millist uushoonet arhitektuurihuviline otsiks Tallinnast? Arvan, et sellist veel ikka pole!”

“Tallinnal kui merelinnal võiks mõni kesklinna tänav jõuda sirgjooneliselt mereni, et tekiks merele avatuse tunne. Praegu lõikab selle ära ka Ahtri tänava autotee, mis tuleks viia maa alla või üla- tasandile!”